

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

w zakresie kwalifikacji

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

wyodrębnionej w zawodzie

opiekunka dziecięca 325905

Branża: pomocy społecznej SPO

Warszawa 2021

Autorzy:

mgr Jolanta Maj

mgr Anna Owsicka

mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) dr hab. inż. Marcin Chrzan

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) dr Mirosław Żurek

Ekspert:

dr Narcyza Baczewska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kursu umiejętności zawodowych (KUZ): **Żłobki Miejskie**.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Oś priorytetowa II
Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie
Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19
Opracowanie modelowych programów kursu umiejętności zawodowych (kuz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	5
1. Wprowadzenie	5
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	12
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	12
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	25
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	28
3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych	29
4. Programy poszczególnych zajęć	30
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	30
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	30
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	30
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	31
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	33
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	36
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	38
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu	38
4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu	38
4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	40
4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia	43
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	46
5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	48
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	50
6.1. Wykaz literatury	50
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	56
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	58
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	59

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Kurs Umiejętności Zawodowych (dalej KUZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego. KUZ jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie: jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kursy umiejętności zawodowych mogą być prowadzone przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz
- w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca 325905 przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej, albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Program kursu ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów umiejętności zawodowych lub kursu kwalifikacji zawodowych wyłonionych dla zawodu opiekunka dziecięca. Pozwala ona kształtującym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności. Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia.

Kształcenie na kursie umiejętności zawodowych może być realizowany w formie stacjonarnej lub zaocznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół nauczycieli i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Kurs umiejętności zawodowych SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwi takie zwolnienie.

Dla zawodu opiekunka dziecięca przypisano poziom IV Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie: SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych określono poziom 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kurs umiejętności zawodowych SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka może być prowadzony w formie:

- dziennej – nauka odbywa się przez 5 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2,93 miesiąca x 120 godz. (1 miesiąc) = 352 godz.)
- stacjonarnej – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (4,88 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 352 godz.)
- zaocznej: nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 352 godzin = 228,8 godzin).

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej - zajęcia odbywają się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (4,88 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 352 godz.).

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (112 godz.) oraz praktycznego (240 godz.).

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 352 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu opiekunka dziecięca.

Jednocześnie wszystkie osoby prowadzące zajęcia na kursie mają obowiązek realizować tematykę (wiadomości, umiejętności i postawy – kompetencje) z obszarów kompetencji personalnych i społecznych oraz organizacji małych zespołów, zgodnie z treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu opiekunka dziecięca:

SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne

SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników. W procesie kształcenia zawodowego ważne jest podbudowa kształcenia ogólnego zdobytego w procesie kształcenia szkoły podstawowej, gimnazjalnej lub średniej, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. Opracowany program kursu pozwala na osiągnięcie powyższych celów ogólnych kształcenia zawodowego.

Zwiększające się zainteresowanie zatrudnianiem opiekunek dziecięcych powoduje wzrost zapotrzebowania na osoby świadczące usługi opiekuńcze, które będą w pełni przygotowane do sprawowania opieki nad dziećmi. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu w opiece nad najmłodszymi dziećmi pomagały rodzicom babcie oraz starsze rodzeństwo. Obecnie rodziny mieszkające pod jednym dachem są mniej liczne, jednopokoleniowe. Po powrocie z urlopu rodzicielskiego do pracy nie wszyscy chcą lub mogą oddać

dziecko do żłobka. Stąd też rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowane opiekunki. Obecnie rodzice nie chcą pozostawiać dziecka pod opieką przypadkowych osób, które zgłaszają się do roli niani. Ich oczekiwania względem opiekunek wzrosły. Coraz więcej rodziców zwraca uwagę na to, by osoba, której powierzają potomstwo, dysponowała odpowiednią wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami. Ważne jest takie zajęcie się dzieckiem, aby zarówno zaspokoić jego potrzeby, jak i umożliwić wszechstronny rozwój. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadku zatrudniających opiekunki dziecięce instytucji, takich jak żłobki czy przedszkola, a tym bardziej szpitale, hospicja lub sanatoria.

Zawód opiekunka dziecięca jest odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego rynku pracy na wykonywanie usług opiekuńczych nad małymi dziećmi w wieku 0–4 lat. Opiekunka dziecięca zajmuje się opieką, pielęgnowaniem i wychowaniem małych dzieci wspomagając rodzinę lub gdy jej nie ma, zastępując ją. Istotą zawodu jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, zaspokajanie jego wszystkich potrzeb, tworzenie prawidłowych warunków higieniczno-zdrowotnych oraz stymulowanie rozwoju psychofizycznego. Jest to zawód dla osób, które lubią pracę z dziećmi i mają z nimi dobry kontakt. Od opiekunki dziecięcej oczekuje się dużej odpowiedzialności, konsekwencji, spokoju, opanowania, łagodności, ale równocześnie zdecydowania, potrzebnego do zapanowania nad dziećmi oraz cierpliwości, wrażliwości estetycznej, uzdolnień plastycznych, twórczego myślenia oraz zdolności manualnych, które pozwolą na rozwijanie zdolności artystycznych u dzieci. Istotna jest kreatywność opiekunki, potrzebna przy organizacji czasu wolnego oraz podzielność uwagi. Opiekunka dziecięca oddziałuje na kształtującą się osobowość dzieci w bezpośrednim kontakcie. Praca z małym dzieckiem jest często trudna i wymaga osobistego zaangażowania, a także wypracowania takiego sposobu kontaktowania się z dziećmi, który w największym stopniu sprzyja efektywnemu oddziaływaniu wychowawczemu. Opiekunka dziecięca w swojej pracy wykonuje codzienne czynności związane z pielęgnacją dziecka. Prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i stymulujące rozwój psychomotoryczny dziecka. Posiadana wiedza i umiejętności pozwolą w sposób profesjonalny opiekować się dziećmi.

Opiekunka dziecięca jest zawodem deficytowym na rynku pracy. Opiekunka dziecięca po zdobyciu podstaw teoretycznych i kształceniu praktycznym może wykonywać zawód na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy, ponieważ posiada wiadomości i umiejętności nie tylko do pracy w żłobku, ale również w domach małego dziecka, izbach dziecka, ośrodkach interwencji kryzysowej, oddziałach szpitalnych, hospicjach i klubikach dziecięcych.

Uczestnik/słuchacz kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zakresie jednostki efektów kształcenia SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka zostanie przygotowany do wykonywania czynności zawodowych z zakresu analizowania norm rozwojowych małego dziecka, oceniania rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych, analizowania metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych oraz stosowania form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka. Ponadto uczestnik kursu będzie przygotowany do stymulowania aktywności werbalnej dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie, kształtowania osobowości i zachowania dziecka oraz stosowania metod rozwijających samodzielność dziecka. Po ukończeniu KUZ uczestnik będzie przygotowany do proponowania sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych, wspierania harmonijnego rozwoju dziecka, organizowania pracy wychowawczej w poszczególnych grupach rozwojowych oraz oceniania efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają udokumentowane kwalifikacje zawodowe. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy w branży opieki społecznej.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka wymaga więc wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i nowoczesnych urządzeń stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą

wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Ponadto prawidłowa realizacja procesu kształcenia wymaga prowadzenia części zajęć praktycznych w formie wycieczek szkoleniowo-metodycznych oraz zajęć terenowych.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania następujących umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka:

- analizowania norm rozwojowych małego dziecka
- oceniania rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
- analizowania metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
- stosowania form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- stosowania zabawek w procesie wychowawczo-dydaktycznym
- wybierania zabaw dostosowanych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych
- stymulowania aktywności werbalnej dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie
- kształtowania osobowości i zachowania dziecka
- stosowania metod rozwijających samodzielność dziecka
- charakteryzowania rodzajów i etapów procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
- charakteryzowania istoty i faz choroby sierocej
- charakteryzowania zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych
- proponowania sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych
- wspierania harmonijnego rozwoju dziecka
- organizowania pracy wychowawczej w poszczególnych grupach rozwojowych
- oceniania efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej
- charakteryzowania cech wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka

- charakteryzowania pojęcia konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych
- oceniania jakości wykonania przydzielonych zadań
- wprowadzania rozwiązań, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy.

Powiązanie KUZ z jednostkami efektów kształcenia występującymi w podstawie programowej KKZ.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie:

- jednej części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji lub:
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów lub:
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ)

Kurs umiejętności zawodowych jest, podobnie jak kwalifikacyjny kurs zawodowy, prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach. Obejmuje on jednak tylko część tej podstawy. Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, jest zwalniana z zajęć prowadzonych w ramach kursu umiejętności zawodowych, na swój wniosek, na podstawie przedłożonego zaświadczenia o ukończeniu tego kursu. Takie rozstrzygnięcie umożliwia stopniowe osiąganie efektów kształcenia realizowanych na kwalifikacyjnym kursie zawodowym poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych, przy czym gwarantuje się możliwości zaliczenia efektów tego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Nowy model kształcenia zawodowego wychodzi naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Umożliwia on również zwiększenie mobilności zawodowej osób dorosłych oraz szybsze reagowanie na potrzeby rynku pracy i gospodarki.

Informacja o Kursach Umiejętności Zawodowych (KUZ) w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym (KKZ)

Program kursu kształcenia zawodowego oferuje uczestnikom przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym systemie kwalifikacji.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka, mogą być osiągnane kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem

SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

SPO.04.7. Język obcy zawodowy

Uczestnik/słuchacz, który otrzyma zaświadczenie o ukończeniu wszystkich kursów umiejętności zawodowych (KUZ) może uzyskać świadectwo potwierdzające kwalifikację SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie opiekunka dziecięca po potwierdzeniu kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
A	B	C	D	E
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka				
analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew) *	15	wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka	x	
		uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka	x	
ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	20	opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka		x
		porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową		x
		planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka		x
analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew) *	25	wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	x	
		dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka	x	
		dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	x	
		korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem	x	
stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	20	wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych		x
		klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych		x
		planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew) *	17	klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka	x	
		wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym	x	
		dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	x	
wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	30	wyjaśnia pojęcie: zabawa		x
		klasyfikuje rodzaje zabaw		x
		planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych		x
		organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych		x
		dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze		x
		przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze		x
		prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka		x
stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	30	wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka		x
		stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka		x
		klasyfikuje utwory literackie		x
		dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka		x
		przygotowuje inscenizacje dla dzieci		x
		przedstawia inscenizacje dla dzieci		x
wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	30	podaje definicje osobowości		x
		opisuje elementy składowe osobowości		x
		dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka		x
		omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
		wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi		x
		zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej		x
		łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka		x
stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	15	wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka		x
		dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka		x
określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	20	wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków		x
		identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji		x
		wspiera dziecko w procesie adaptacji		x
określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew) *	20	wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca	x	
		omawia fazy choroby sieroczej	x	
		wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej	x	
określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew) *	20	wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe	x	
		identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	x	
		dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi	x	
proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew) *	15	podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka	x	
		wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym	x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	30	opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów		x
		wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka		x
		dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi		x
		planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka		x
		współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania		x
organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	25	formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka		x
		dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów		x
		przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów		x
ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	20	monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych		x
		prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej		x
		formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami		x
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne				
przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	x	
		opisuje skutki łamania zasad etycznych		
		omawia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	x	
		omawia postępowanie etyczne opiekunki dziecięcej w relacji z dzieckiem i rodzicem lub opiekunem prawnym		
		przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy		
		przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania	x	
		opisuje zasady komunikacji interpersonalnej	x	
		opisuje aktywne metody słuchania	x	
		opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach		
charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		wymienia rodzaje usług świadczonych dziecku		
		opisuje usługi świadczone na rzecz dziecka		
		dobiera rodzaj usług do potrzeb dziecka		x
		dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji		x
		określa kompetencje opieki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług	x	
charakteryzuje pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		wyjaśnia pojęcie: konflikt		
		opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich		
		zapobiega przyczynom powstawania konfliktów		x
		opisuje fazy konfliktu		
		wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym		
		stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami		x
planuje wykonanie zadania		planuje realizację zadań zawodowych	x	
		analizuje możliwości realizacji zadania	x	
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie		x
		ocenia stopień realizacji zadania		x
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania		omawia obowiązki opieki dziecięcej w placówkach opiekuńczych		
		opisuje odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
		wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych		
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy	x	
		podejmuje działania w sytuacji trudnej		x
		ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych	x	
		wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu dziecka		
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych		
		podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej		
		wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych		
		opisuje sposoby radzenia sobie ze stresem		
		dostosowuje metodę radzenia sobie ze stresem do sytuacji w środowisku pracy		
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej		
		analizuje własne kompetencje		
		wyznacza sobie cele rozwojowe		x
		omawia możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego	x	
dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		wymienia metody komunikacji	x	
		opisuje metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej	x	
		dostosowuje metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy		x
		opisuje pojęcie negocjacje	x	
		rozdziela sposoby negocjacji	x	
		opisuje funkcje negocjacji	x	
		stosuje negocjacje w środowisku pracy		x
współpracuje w zespole		określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider		
		realizuje zadania w wyznaczonym czasie		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka
		wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań		
		analizuje efekty pracy zespołu		
		identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu		
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów				
planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		rozpoznaje zadania zespołu		
		wyznacza zadania członkom zespołu		
		wyjaśnia sposób wykonania zadania		
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu		
		wskazuje osoby do wykonania zadania		
		przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań		
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		ustala kolejność wykonywania zadań		
		sprawdza proces wykonywania zadań		
ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań		określa zaangażowanie w pracę członków zespołu		
		ocenia efekty pracy zespołu		
		udziela informacji zwrotnej członkom zespołu		
wprowadza rozwiązania, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy	x	
		dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych		x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	352			

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
A	B	C	D	E	F
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	15	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka – uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka 	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	1 miesiąc
	analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	25	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka – dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka – korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem 		
	włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	17	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka – wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym – dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka 		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca – omawia fazy choroby sieroczej – wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej 	Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe – identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością – dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi 		2 miesiąc
	proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	15	<ul style="list-style-type: none"> – podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka – wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym 		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka – porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową – planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka 	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	2 miesiąc
	stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka 		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie: zabawa – klasyfikuje rodzaje zabaw – planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych 	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	3 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> – organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych – dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze – przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze – prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka 		
	stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka – stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka – klasyfikuje utwory literackie – dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka – przygotowuje inscenizacje dla dzieci – przedstawia inscenizacje dla dzieci 		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – podaje definicje osobowości – opisuje elementy składowe osobowości – dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka – omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka – wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi 	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	3 i 4 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> – zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej – łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka 		
	stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	15	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka – dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka 		
	1określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków – identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji – wspiera dziecko w procesie adaptacji 		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów – wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka – dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi – planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka – współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomaganie jego rozwoju i wychowania 	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	4 i 5 miesiąc
	organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	25	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka 		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> – dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów – przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów 		
	ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych – prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej – formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami 		

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka	112		analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka – uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
			analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka – dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka – korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
			włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka – wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym – dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka
			określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca – omawia fazy choroby sieroczej – wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej
			określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe – identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością – dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
			proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w	<ul style="list-style-type: none"> – podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka – wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			różnych okresach rozwojowych (ew)	
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka		240	ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka – porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową – planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
			stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych – planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
			wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie: zabawa – klasyfikuje rodzaje zabaw – planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych – organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych – dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze – przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze – prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
			stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka – stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka – klasyfikuje utwory literackie – dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka – przygotowuje inscenizacje dla dzieci – przedstawia inscenizacje dla dzieci

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka			wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – podaje definicje osobowości – opisuje elementy składowe osobowości – dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka – omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka – wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi – zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej – łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka
			stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka – dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka
			określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków – identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji – wspiera dziecko w procesie adaptacji
			wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów – wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka – dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi – planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka – współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania
			organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka – dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów – przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka			ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych – prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej – formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
Razem godzin:	112	240		
Suma:	352			

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy w gastronomii	112	Kształcenie teoretyczne
Prace porządkowe w obiektach świadczących usługi gastronomiczne	240	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	352	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- analizowania norm rozwojowych małego dziecka
- oceniania rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
- analizowania metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
- stosowania form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- stosowania zabawek w procesie wychowawczo-dydaktycznym
- wybierania zabaw dostosowanych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych
- stymulowania aktywności werbalnej dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie
- kształtowania osobowości i zachowania dziecka
- stosowania metod rozwijających samodzielność dziecka
- charakteryzowania rodzajów i etapów procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
- charakteryzowania istoty i faz choroby sierocy
- charakteryzowania zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych
- proponowania sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych
- wspierania harmonijnego rozwoju dziecka
- organizowania pracy wychowawczej w poszczególnych grupach rozwojowych
- oceniania efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej
- charakteryzowania cech wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka
- charakteryzowania pojęcia konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych
- oceniania jakości wykonania przydzielonych zadań
- wprowadzania rozwiązań, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- analizowanie norm rozwojowych małego dziecka
- analizowanie metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
- klasyfikowanie zabawek w procesie wychowawczo-dydaktycznym
- charakteryzowanie istoty i faz choroby sieroczej
- charakteryzowanie zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych
- wymienianie sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- uzasadniać związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
- wymienić rodzaje metod aktywizujących i stymulujących rozwój dziecka
- dobierać pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka
- klasyfikować zabawki według ich przeznaczenia
- wyjaśniać rolę zabawek w procesie dydaktycznym
- omawiać fazy choroby sieroczej
- identyfikować symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- wymienić sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania dla przedmiotu: Normy i zaburzenia rozwojowe małego dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Normy rozwojowe małego dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać czynniki wpływające na rozwój dziecka - opisywać rozwój motoryczny małego dziecka - opisywać rozwój psychiczny małego dziecka - uzasadniać związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka - opisywać czynniki wpływające na rozwój dziecka - opisywać wpływ czynników na rozwój małego dziecka
Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	25	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - wymieniać metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - wymieniać pomoce dydaktyczne w pracy z małym dzieckiem - wymieniać materiały plastyczne w pracy z małym dzieckiem - wymieniać materiały przyrodnicze w pracy z małym dzieckiem - opisywać metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - dobierać różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - uzasadniać dobór metod aktywizujących i stymulujących rozwój dziecka - dobierać pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka - uzasadniać dobór pomocy dydaktycznych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka - korzystać z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym	17	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikować zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka - wyjaśniać rolę zabawek w procesie dydaktycznym - dobierać zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka - uzasadniać dobór zabawek uwzględniając wiek i możliwości psychofizycznych dziecka
Choroba sieroca	20	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: choroba sieroca - wymieniać fazy choroby sierocej - wymieniać warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sierocej - charakteryzować warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sierocej - omawiać fazy choroby sierocej - charakteryzować fazy choroby sierocej

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Zaburzenia rozwojowe dziecka	20	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać termin: zaburzenie rozwojowe - identyfikować symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - charakteryzować symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - charakteryzować metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - dobierać metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - uzasadniać dobór metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
Trudności wychowawcze występujące u dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka - wymieniać sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym - opisywać teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka - opisywać sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym - proponować sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych
Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - opisywać zasady komunikacji interpersonalnej - opisywać aktywne metody słuchania
Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji
Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami - stosować zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami
Wykazywanie się kreatywnością i otwartością na zmiany		<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać sytuacje nietypowe w środowisku pracy - wyjaśniać znaczenie zmiany w życiu dziecka - podejmować działania w sytuacji trudnej - oceniać skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych
Planowanie wykonanie zadania		<ul style="list-style-type: none"> - planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie - oceniać stopień realizacji zadania
Aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - omawiać możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego - wyznaczać sobie cele rozwojowe

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Dobieranie metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji - opisywać pojęcie negocjacje - rozróżniać sposoby negocjacji - opisywać funkcje negocjacji - dostosowywać metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy - stosować negocjacje w środowisku pracy - opisywać metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej
Rozwiązania wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		<ul style="list-style-type: none"> - dokonywać prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych - dokonywać analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy
Razem	112	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod problemowych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)

Wskazane metody nauczania:

- aktywizujące: metoda przypadków, metoda sytuacyjna, inscenizacja, seminarium, gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, planowe, funkcyjne), dyskusja dydaktyczna (techniki realizacji dyskusji: okrągły stół, wielokrotna, panelowa, metaplan, burza mózgów)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki,
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciaki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działania zawodowej wyposażona w: wspomagania komputerowego działania zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,

- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia wychowania dziecka wyposażona w:

- zabawki,
- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka,
- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym

tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości norm rozwojowych małego dziecka,
- oceny znajomości metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych,
- oceny znajomości rodzajów zabawek,
- oceny znajomości istoty i faz choroby sierocy,
- oceny znajomości zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych,
- oceny znajomości teorii wychowania w odniesieniu do małego dziecka,
- oceny znajomości sposobów zapobiegania trudnościom wychowawczym.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,

- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- ocenianie rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
- stosowanie form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- wybieranie zabaw dostosowanych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych
- stymulowanie aktywności werbalnej dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie
- kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
- stosowanie metod rozwijających samodzielność dziecka
- wspieranie dziecka w procesie adaptacji do nowych warunków
- wspieranie harmonijnego rozwoju dziecka
- organizowanie pracy wychowawczej w poszczególnych grupach rozwojowych
- ocenianie efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- planować działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
- planować formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- planować zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych
- prowadzić zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
- stosować różne techniki rozwijające mowę dziecka
- przedstawiać inscenizacje dla dzieci
- zapobiegać negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej

- łagodzić negatywne emocje występujące u małego dziecka
- dobierać metody rozwijające samodzielność dziecka
- wspierać dziecko w procesie adaptacji
- dobierać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi
- planować i prowadzić zajęcia wspierające rozwój dziecka
- przygotowywać pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
- prowadzić dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej
- sporządzać wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6. Materiał nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Rozwój psychomotoryczny dziecka	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać podstawowe procesy psychiczne małego dziecka - opisywać podstawowe procesy psychiczne małego dziecka - wymieniać działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka - wymieniać okresy rozwojowe dziecka - opisywać rozwój psychomotoryczny dziecka - określać normę rozwojową dziecka - porównywać rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową - planować działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka - oceniać rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
Formy pracy z dziećmi	20	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - klasyfikować formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - opisywać formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - stosować formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka - uzasadniać dobór formy pracy
Zabawy stymulujące rozwój dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: zabawa - klasyfikować rodzaje zabaw - wymieniać zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych - wymieniać zasady organizowania środowiska do zabaw stymulujących rozwój dziecka - określać rolę zabaw stymulujących rozwój dziecka - planować zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych - organizować środowisko do zabaw stymulujących rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych - dobierać do zajęć zabawy stymulujące rozwój dziecka - uzasadniać dobór do zajęć zabaw stymulujących rozwój dziecka - prowadzić zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Zabawy eksploracyjne i twórcze	15	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: zabawa - klasyfikować rodzaje zabaw - wymieniać zabawy eksploracyjne i twórcze w poszczególnych sferach rozwojowych - wymieniać zasady organizowania środowiska do zabaw eksploracyjnych i twórczych - określać rolę zabaw eksploracyjnych i twórczych - planować zabawy eksploracyjne i twórcze w poszczególnych sferach rozwojowych - organizować środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych - dobierać do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze - uzasadniać dobór do zajęć zabaw eksploracyjnych i twórczych - prowadzić zabawy eksploracyjne i twórcze w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka - przedstawiać zabawy eksploracyjne i twórcze
Aktywność werbalna dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka - klasyfikować utwory literackie - wymieniać utwory literackie według wieku i możliwości percepcyjnych dziecka - wymieniać zasady przygotowania inscenizacji dla dzieci - opisywać metody aktywizujące aktywność werbalną dziecka - stosować różne techniki rozwijające mowę dziecka - dobierać literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka - uzasadniać dobór literatury - określać rolę literatury w procesie stymulowania aktywności werbalnej dziecka - przygotowywać inscenizacje dla dzieci - przedstawiać inscenizacje dla dzieci - określać rolę inscenizacji w procesie stymulowania aktywności werbalnej dziecka
Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - podawać definicje osobowości - wymieniać elementy składowe osobowości - wymieniać metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka - wskazywać pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi - wymieniać czynniki wpływające na zachowanie dziecka - wymieniać sposoby zapobiegania negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - wymieniać negatywne zachowania dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - opisywać elementy składowe osobowości

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzować metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka - dobierać metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka - uzasadniać dobór metody pracy wychowawczej - omawiać czynniki wpływające na zachowanie dziecka - zapobiegać negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - charakteryzować sposoby łagodzenia negatywnych emocji występujących u małego dziecka - łagodzić negatywne emocje występujące u małego dziecka - planować metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka
Metody rozwijające samodzielność dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody pracy wspierające samodzielność dziecka - wyjaśniać pojęcie samodzielności dziecka - wymieniać zasady planowania metod pracy wspierających samodzielność dziecka - opisywać metody pracy wspierające samodzielność dziecka - dobierać metody rozwijające samodzielność dziecka - uzasadniać dobór metody rozwijające samodzielność dziecka - planować metody pracy wspierające samodzielność dziecka - stosować metody rozwijające samodzielność dziecka
Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać fazy adaptacji dziecka do nowych warunków - identyfikować czynniki wpływające na przebieg adaptacji - charakteryzować fazy adaptacji dziecka do nowych warunków - charakteryzować czynniki wpływające na przebieg adaptacji - planować działania wspierające dziecko w procesie adaptacji - wspierać dziecko w procesie adaptacji
Harmonijny rozwój dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka - wymieniać fazy rozwoju psychomotorycznego dziecka - wymieniać analizatory stosowane w określaniu deficytów rozwojowych - wymieniać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi - wymieniać zasady prowadzenia zajęć wspierających rozwój dziecka - opisywać deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów - dobierać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi - uzasadniać dobór metody pracy z dzieckiem zapobiegającej jego dysharmonijnemu rozwojowi - planować i prowadzić zajęcia wspierające rozwój dziecka - współpracować z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Organizowanie pracy wychowawczej	25	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać formy i metody pracy wychowawczej - wymieniać pomoce dydaktyczne wspierające organizowanie pracy wychowawczej - formułować cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka - dobierać formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów - uzasadniać dobór form i metod pracy wychowawczej - przygotowywać pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje dokumentacji pracy dydaktyczno-wychowawczej - prowadzić dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej - monitorować skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych - formułować wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
Razem	240	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod praktycznych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)

- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Wskazane metody nauczania: metody praktyczne, za pomocą których kształtuje się i rozwija umiejętności, nawyki i sprawności o charakterze praktycznym:

- pokaz z objaśnieniem (wyjaśnieniem)
- pokaz z instruktażem
- metoda projektów
- metoda tekstu przewodniego
- ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki,
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciaki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działania zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,

- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.
- Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:
 - materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
 - maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
 - zgrzewarkę do folii,
 - instalację ciepłej wody,
 - szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
 - bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny umiejętności stosowania form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka,
- oceny umiejętności dostosowania zabaw do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych,
- oceny umiejętności stosowania technik rozwijających mowę dziecka,
- oceny umiejętności stosowania różnych technik i utworów literackich w celu stymulowania aktywności werbalnej dziecka,
- oceny umiejętności przygotowania inscenizacji dla dzieci,

- oceny umiejętności dobierania metod rozwijających samodzielność dziecka,
- oceny umiejętności przygotowania pomocy dydaktycznych wspierających realizację wyznaczonych celów,
- oceny umiejętności prowadzenia dokumentacji dydaktyczno-wychowawczej.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Tabela 7. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	Badanie na bieżąco w czasie trwania KUZ Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu Ponowne badanie pod koniec kursu Porównanie wyników, analiza Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji programu nauczania.
stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
ocenia efekty pracy dydaktyczno- wychowawczej (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Adams K., *Komunikacja w grupach*, PWN, Warszawa 2018.
2. Aleksandrowicz R., Ciszek B., Krasucki K., *Anatomia człowieka. Repetytorium*, PZWL, Warszawa 2014.
3. Aleksandrowicz R., Ciszek B., *Mały atlas anatomiczny*, PZWL, Warszawa 2015.
4. Aquilar M., Gloria Fernandez M., Pacheco L., Gonzales A., Sabones I., *Wielki podręcznik dla nauczycieli żłobków i przedszkoli*, Jedność, Kielce 2007.
5. Bernat K., *Pediatriczna i pielęgniarstwo pediatryczne*, Czelej sp. z o.o., Lublin 2005.
6. Boardman R., *VCC Child Care*, Fundacja VCC.
7. Cedro A., *Pediatriczna*, PZWL, Warszawa 2010.
8. Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K., *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego*, PZWL, Warszawa 2011.
9. Ciechaniewicz W., *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia*, PZWL, Warszawa 2014.
10. Czerwionka-Szaflarska M., *Pediatriczna*, Urban and Partner, Wrocław 2007.
11. Demel D., *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*, WSiP, Warszawa 1978.
12. Dowshen S.A., Izenberg N., Bass E., *Dziecko. Zdrowie i rozwój*, Świat Książki, Warszawa 2003.
13. Dziubek Z., *Choroby zakaźne i pasożytnicze*, PZWL, Warszawa 2012.
14. Flor I., *Organizowanie pracy małych zespołów*, Ekonomik, Warszawa 2015.
15. Formański J., *Psychologia*, PZWL, Warszawa 1998.
16. Gacka E., *Zaburzenia rozwoju mowy u dzieci z porodów przedwczesnych*, Harmonia, Gdańsk 2014.
17. Gałkowski T., Tarkowski Z., Zaleski T., *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, WSiP, Warszawa 1993.
18. Gołąb B., *Podstawy anatomii człowieka*, PZWL, Warszawa 2018.
19. Luxner K.L., *Pielęgniarstwo pediatryczne Delmara*, Urban and Partner, Wrocław 2006.
20. Jakubaszko J., *ABC resuscytacji*, Górnicki, Wrocław 2012.
21. Sokołowska-Pituchowa J., *Anatomia człowieka*, PZWL, Warszawa 2015.

22. Kalat J., *Biologiczne podstawy psychologii*, PWN, Warszawa 2017.
23. Klimkowska M., *Zdrowie dziecka od niemowlaka do przedszkolaka*, Edipresse Polska, Warszawa 2013.
24. Kopyść Z., *Zespoły i rzadkie choroby dziecięce*, PZWL, Warszawa 1996.
25. Korczak C., *Higiena*, PZWL, Warszawa 1998.
26. Kosior D., Łazowski T., Pruszczyk P., *Podstawy resuscytacji oddechowo-kръżeniowej*, Termedia, Poznań 2016.
27. Krawczyński M., *Propedeutyka pediatrii*, PZWL, Warszawa 2009.
28. Kulik T., Pacian A., *Zdrowie publiczne*, PZWL, Warszawa 2014.
29. Łaski M., *Pierwsza pomoc dla dzieci i niemowląt*, Sierra Madre, Warszawa 2017.
30. Mikler-Chwastek A., *Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu*, Difin, Warszawa 2017.
31. Marks S.D., Smith P.K., Strobel S., *Choroby wieku dziecięcego*, PZWL, Warszawa 2010.
32. *Otwarte drzwi – podręcznik multimedialny do nauki języka migowego*, PZG O/Łódź, Łódź 2003.
33. Pawlaczyk B., *Pielęgniarstwo pediatryczne*, PZWL, Warszawa 2017.
34. Pawlaczyk B., *Zarys pediatrii*, PZWL, Warszawa 2005.
35. Rączkowski B., *BHP w praktyce*, ODDK, Warszawa 2018.
36. Rudkowski Z., *Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci*, PZWL, Warszawa 2013.
37. Rudolph S., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2014.
38. Rudolph Schaffer H., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2005.
39. Smoczyńska U., Jakóbczak K., Drązek A., *Klucz do muzyki*, WSiP, Warszawa 2018.
40. Stewart J., *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*, PWN, Warszawa 2015.
41. Strobel S., Marks S., Smith P., Gałkowski T., Tarkowski Z., Zaleski T., *Choroby wieku dziecięcego*, PZWL, Warszawa 1993.
42. Styczek I., *Logopedia*, PZWL, Warszawa 1979.
43. Szajewska H., Albrecht P., *Jak żywić niemowlęta i małe dzieci*, PZWL, Warszawa 2009.
44. Szczepankowski B., Koncewicz D., *Język migowy w terapii*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, Łódź 2012.
45. Szwajkowska E., Galewska-Kustra M., *Wierszyki ćwiczące języki, czyli rymowanki logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2014.

46. Świdziński M., Gałkowski T., *Studia nad kompetencją językową i komunikacją niesłyszących*, UW PKA, Warszawa 2003.
47. Warner P., *Opieka nad noworodkiem*, Liber, Warszawa 2004.
48. Zahradniczek K., *Pielęgniarstwo*, PZWL, Warszawa 2004.
49. Zaleski T., *Opóźniony rozwój mowy*, PZWL, Warszawa 1992.
50. Żebrowska M., *Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży*, PWN, Warszawa 1979.

Literatura:

1. Alberti R., *Asertywność*, GWP, Gdańsk 2017.
2. Baker C.J., *Choroby zakaźne u dzieci*, PZWL, Warszawa 2015.
3. Barańska M., *Starter malucha, czyli zabawy przyspieszające rozwój mowy*, Harmonia, Gdańsk 2013.
4. Barańska M., *Kukuryku, brzdęk i buch! Wierszyki z wyrazami dźwiękonaśladowczymi dla maluszków*, Harmonia, Gdańsk 2013.
5. Bednarek A., Bartkowiak-Emeryk M., Wysocki J., *Szczepienia ochronne w profilaktyce chorób zakaźnych u dzieci*, PZWL, Warszawa 2018.
6. Goddard S.B., *Jak ocenić dojrzałość dziecka*, PWN, Warszawa 2018.
7. Bogdanowicz Z., *Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli*, WSiP, Warszawa 2005.
8. Bogdańska T., Olszewska G., *Podróże z żabkami po Polsce. Wiersze i ćwiczenia logopedyczne dla dzieci*, Harmonia, Gdańsk 2013.
9. Borkowska M., *Dziecko z niepełnosprawnością ruchową. Jak wspomagać rozwój psychoruchowy*, PZWL, Warszawa 2015.
10. Brough H., Alkurak M., Nataraja R., Surendranathan A., *Pediatrica błyskawicznie*, PZWL, Warszawa 2006.
11. Bryła M., Muszyńska A., *Wędrówka Języczka-Podróżniczka w świat mowy – scenariusze grupowych zajęć logopedycznych dla dzieci dwu- i trzyletnich (z płytą CD)*, Harmonia, Gdańsk 2013.
12. Bryła M., Muszyńska A., *Przygody Języczka-Podróżniczka – ćwiczenia logopedyczne dla dzieci od 1. roku życia*, Impuls, Kraków 2013.
13. Bugajski M., *Język w komunikowaniu*, PWN, Warszawa 2007.
14. Buszkowski I., *Plastyczny świat dla małych i dużych przedszkolaków*, Harmonia, Kraków 2016.
15. Buszkowski I., *Sto całkiem magicznych zabaw plastycznych*, Skrzat, Kraków 2016.
16. Buszkowski I., Michalec K., *Technika taka dla przedszkolaka*, Skrzat, Kraków 2011.
17. Buszkowski I., Michalec K., *Zabawy plastyczne*, Skrzat, Kraków 2012.

18. Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K., *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego*, PZWL, Warszawa 2011.
19. Cieślík-Klauza J., *Kto ma uszy do słuchania, czyli jak wychowywać przez sztukę*, „Pomagamy uczyć”, 2/2007.
20. Creixell C., *Plastyka dla dzieci: Pomysłowe, zabawne, kształcące i nietrudne prace plastyczne*, Arkady, Kraków 2011.
21. Cytowska B., Winczura B., *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018.
22. Czerwionka-Szaflarska M., *Pediatrics*, Urban and Partner, Wrocław 2007.
23. Davis M., Fanning P., McKay M., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, PZWL, Warszawa 2013.
24. Dowshen S.A., Izenberg N., Bass E., *Dziecko. Zdrowie i rozwój*, Świat Książki, Warszawa 2003.
25. Friedman J., Saunders N., *Moje dziecko. Opieka nad niemowlęciem*, Delta WZ, Warszawa 2017.
26. Galewska-Kustra M., Sz wajkowska E., *Wierszyki ćwiczące języki, czyli rymowanki logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2014.
27. Grondas M., *Rozwijanie umiejętności wychowawczych*, STO, Kraków 2004.
28. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Dwulátky i trzylátky w przedszkolu i w domu. Jak świadomie je wychowywać i uczyć*, Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, 2013.
29. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków*, WSiP, Warszawa 2004.
30. Galewska-Kustra M., *Z muchą na luzie ćwiczymy buzie, czyli zabawy logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2015.
31. Grzeszczuk A., *HIV/AIDS*, PZWL, Warszawa 2014.
32. Heczko P., Wójkowska-Mach J., *Zakażenia szpitalne*, PZWL, Warszawa 2009.
33. Hendzel J.K., *Słownik polskiego języka miganego*, OFFER, Olsztyn 1995.
34. Herwig S., *Nagłe zagrożenia zdrowotne u dzieci. Postępowanie ratunkowe*, MedPharm, Wrocław 2010.
35. Heszen I., *Psychologia stresu*, PWN, Warszawa 2018.
36. Heszen I., Sęk H., *Psychologia zdrowia*, PWN, Warszawa 2018.
37. Jabłońska A., *Zabawy plastyczne*, Jedność, Kielce 2011.
38. Jakubaszko J., *Nagłe zagrożenia zdrowotne u dzieci. Postępowanie ratunkowe*, MedPharm, Warszawa 2010.
39. Janeczek S., *Encyklopedia pierwszej pomocy*, Bellona, Warszawa 2010.
40. Krawczyński M., *Propedeutyka pediatrii*, PZWL, Warszawa 2009.

41. Kulik T.B., Latański M., *Zdrowie publiczne*, Czelej, Lublin 2012.
42. Łobocki M., *Teoria wychowania w zarysie*, Impuls, Kraków 2018.
43. Machnik-Hacukiewicz A., *Hipcio Henio w świecie głosek. Ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne*, Harmonia, Gdańsk 2013.
44. Machoś M., *Od zabawy do mówienia*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2012.
45. Mikołajczak A., *Pierwsza pomoc – ilustrowany poradnik*, Publicat, Poznań 2016.
46. Moryś J., *Anatomia Nettera do kolorowania*, Urban and Partner, Wrocław 2014.
47. Muh A., *Wielka księga papierowych cudów*, RM, Warszawa 2006.
48. Nitsch C., Huther G., *Wspieranie rozwoju dziecka*, Olesiejuk, Ożarów Mazowiecki 2013.
49. Kwiecień M., *Owocna edukacja. Zrób to sam. Młodsze Przedszkolaki. Pakiet*, MAC, Kielce 2016.
50. Panufnik K., *Pierwsza pomoc. Obowiązkowe instrukcje postępowania podczas wypadków i w sytuacjach kryzysowych*, Forum, Poznań 2008.
51. Pawlaczyk B., *Zarys pediatrii*, PZWL, Warszawa 2005.
52. Perleth C., *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia u dzieci*, PZWL, Warszawa 2005.
53. Drozdowska A., Kłosowska A., Kobylacka-Sikora K., Mach A., Moritz A., Nowak A., *Program nauczania komunikacji – zasoby ORE – zasobyip2.ore.edu.pl*.
54. Rokicka-Milewska R., *ABC chorób wieku dziecięcego*, PZWL, Warszawa 2014.
55. Rokicka-Milewska R., *Nasze dziecko. Rozwój, pielęgnowanie i wychowanie*, PZWL, Warszawa 2016.
56. Rutkowska-Błachowiak I., *Gimnastyka buzi na wesoło. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych dla dzieci*, Bonami, Warszawa 2012.
57. Sallas J., *Origami, Świat Książki*, Warszawa 2004.
58. Sąsiadek K., *Zabawy paluszkowe*, Media Rodzina, Poznań 2005.
59. Silberg J., *Zabawy z niemowlakami na każdy dzień. 365 gier i zabaw dla dzieci w wieku 0–12 miesięcy*, LIBER, Warszawa 2009.
60. Somerlik M., *Język angielski dla opiekunek oraz przedszkolańek*, Eprofess, Warszawa 2009.
61. Spock B., *Dziecko: pielęgnacja i wychowanie*, Rebis, Warszawa 2017.
62. Szajewska H., Albrecht P., *Jak żyć niemowlęta i małe dzieci*, PZWL, Warszawa 2009.
63. Szczepankowski B., *Język migowy*, CEM, Warszawa 1996.
64. Szczepankowski B., *Niesłyszący, głusi, głuchoniemi: wyrównywanie szans*, WSiP, Warszawa 1999.

65. Temko F., *Kirigami*, RM, Warszawa 2004.
66. Tomasiak I., Szłapa K., Wrzesiński S., *Przepis na szczęśliwe dziecko. 100 i więcej zabaw rozwijających mowę, motorykę oraz funkcje poznawcze i społeczne dzieci*, Harmonia, Gdańsk 2013.
67. Trawińska H., *Moje dziecko w żłobku: szansa czy konieczność?* Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006.
68. Trawińska H., *Zabawy rozwijające dla małych dzieci*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006.
69. Wasilewicz G., *Zabawy słowno-ruchowe z niemowlakami*, Harmonia, Gdańsk 2015.
70. Waterston A.J.R., *Opieka nad dzieckiem*, Muza, Warszawa 2010.
71. Warner P., *Opieka nad noworodkiem*, Liber, Warszawa 2004.
72. Woynarowska B., *Profilaktyka w pediatrii*, PZWL, Warszawa 2014.
73. Zawitkowski P., *Mamo, tato, co Ty na to 1? O opiece, pielęgnacji i rozwoju waszego maleństwa*, Zawitkowski i S-ka, Warszawa 2017.

Czasopisma branżowe:

- „Bezpieczeństwo pracy”.
- „Charaktery”.
- „Dziecko”.
- „Hobby”.
- „Logopeda”.
- „Mały artysta”.
- „Mamo, to ja”.
- „Moje maluchy”.
- „Naucz mnie mamo”.
- „Nauczycielka przedszkola”.
- „Newsweek Psychologia”
- „Praca i zdrowie”.

- „Praca-Zdrowie-Bezpieczeństwo”.
- „Problemy higieny i epidemiologii”.
- „Przedszkolak”.
- „Psychologia dziś”.
- „Psychologia w szkole”.
- „Sens”.
- „Twoje dziecko”.
- „Twój maluszek”.
- „Wena”.
- „Wychowanie w przedszkolu”.
- „Wychowanie muzyczne”.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika do wykonywania zadań zawodowych.

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu. Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu
- obserwacji wykonanych ćwiczeń,
- testu pisemnego,
- wykonywanych projektów,
- wykonywanych ćwiczeń,
- aktywności słuchacza podczas wykonywania zadań w grupie,
- jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- pracy domowej.

Z uwagi na specyfikę zawodu część osiągnięć uczestników jest oceniana w trakcie wycieczek szkoleniowych i zajęć terenowych.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

Nauczyciel prowadzący decyduje o zaliczeniu testów sprawdzających. Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano minimum poprawności:

- 50% - przy treściach teoretycznych
- 75% - przy treściach praktycznych

Ponadto do oceny osiągnięć edukacyjnych słuchaczy proponuje się stosowanie testów pisemnych, testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- zaplanowanie wykonania zadania,
- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych, który otrzymał zaliczenie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 8. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 9. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka		
analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka	Normy rozwojowe małego dziecka
	uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka	Normy rozwojowe małego dziecka
ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka	Rozwój psychomotoryczny dziecka
	porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową	Rozwój psychomotoryczny dziecka
	planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka	Rozwój psychomotoryczny dziecka
analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Formy pracy z dziećmi
	klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Formy pracy z dziećmi
	planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Formy pracy z dziećmi
włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym
	wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym
	dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym
wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	wyjaśnia pojęcie: zabawa	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
	klasyfikuje rodzaje zabaw	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
	planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
	organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
	dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
	przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze	Z Zabawy eksploracyjne i twórcze Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka	Zabawy stymulujące rozwój dziecka Zabawy eksploracyjne i twórcze
stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	klasyfikuje utwory literackie	Aktywność werbalna dziecka
	dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	przygotowuje inscenizacje dla dzieci	Aktywność werbalna dziecka
	przedstawia inscenizacje dla dzieci	Aktywność werbalna dziecka

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	podaje definicje osobowości	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	opisuje elementy składowe osobowości	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka	Metody rozwijające samodzielność dziecka
	dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka	Metody rozwijające samodzielność dziecka
określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
	identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
	wspiera dziecko w procesie adaptacji	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca	Choroba sieroca
	omawia fazy choroby sieroczej	Choroba sieroca
	wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej	Choroba sieroca

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe	Zaburzenia rozwojowe dziecka
	identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zaburzenia rozwojowe dziecka
	dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi	Zaburzenia rozwojowe dziecka
proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka	Trudności wychowawcze występujące u dziecka
	wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym	Trudności wychowawcze występujące u dziecka
wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów	Harmonijny rozwój dziecka
	wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka	Harmonijny rozwój dziecka
	dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi	Harmonijny rozwój dziecka
	planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka	Harmonijny rozwój dziecka
	współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania	Harmonijny rozwój dziecka
organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka	Organizowanie pracy wychowawczej
	dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów	Organizowanie pracy wychowawczej
	przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów	Organizowanie pracy wychowawczej
ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej
	prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej
	formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej